

**Beata Fortuna-Antoszkiewicz
Edyta Gadomska
Krzysztof Gadomski**

Urządzanie i pielęgnacja terenów zieleni

CZĘŚĆ III

Podręcznik dla uczniów
szkół kształcących w zawodzie
technik architektury krajobrazu

WYDANIE II

HORTPRESS Sp. z o.o., Warszawa 2010

Spis treści

ROZDZIAŁ I. SADZENIE I PIELEGNACJA DRZEW I KRZEWÓW

OZDOBNYCH (<i>Beata Fortuna-Antoszkiewicz</i>)	7
1. Roślinność drzewiasta w architekturze krajobrazu	7
1.1. Rodzaje roślinności drzewiastej	7
1.2. Funkcje roślinności drzewiastej	9
1.3. Cechy roślinności drzewiastej	15
1.3.1. Cechy plastyczne	15
1.3.2. Zmienność biologiczna i kompozycyjna	19
1.4. Ogólne kryteria doboru drzew i krzewów	20
1.5. Charakterystyka wybranych form przestrzennych tworzonych z udziałem roślin drzewiastych	22
2. Sadzenie drzew i krzewów ozdobnych	34
2.1. Wymagania jakościowe materiału roślinnego	34
2.2. Odległości sadzenia roślin	35
2.3. Terminy sadzenia	40
2.4. Transport i przechowywanie materiału roślinnego	41
2.5. Przygotowanie podłoża	43
2.5.1. Przygotowanie terenu i uprawa gleby	44
2.5.2. Odczyn gleby	44
2.5.3. Przygotowanie miejsc sadzenia i zaprawianie dołów	46
2.6. Głębokość sadzenia roślin i rozmiary dołów	47
2.7. Sadzenie drzew i krzewów	49
2.7.1. Rośliny z odkrytym korzeniem (bez bryły korzeniowej)	49
2.7.2. Rośliny z bryłą korzeniową	50
2.7.3. Stabilizowanie drzew w gruncie	51
2.7.4. Zabezpieczanie roślin po posadzeniu w warunkach ulicy miejskiej	53
2.7.5. Podpory pod pnącza	57
2.7.6. Sadzenie drzew i krzewów na terenie pochyłym	58
2.7.7. Zakładanie żywopłotów	59
3. Przesadzanie starszych drzew	61
3.1. Kryteria wyboru drzew do przesadzenia	61
3.2. Ogólne uwagi i wskazania	63
3.3. Pora przesadzania	64
3.4. Technika przesadzania	64
3.4.1. Przesadzanie z bryłą korzeniową	64
3.4.2. Przesadzanie bez bryły korzeniowej (z odkrytymi korzeniami)	69
3.5. Pielęgnacja drzew po przesadzeniu	70
4. Pielęgnacja drzew i krzewów ozdobnych	72
4.1. Podlewanie	72
4.1.1. Głębokość podlewania	72
4.1.2. Częstotliwość i intensywność podlewania	73
4.1.3. Sposoby podlewania	74

4.2. Nawożenie	75
4.2.1. Wymagania pokarmowe roślin	75
4.2.2. Zalecenia nawozowe	76
4.2.3. Termin nawożenia.....	79
4.2.4. Dawki nawozów	80
4.2.5. Techniki nawożenia	80
4.3. Cięcie drzew i krzewów ozdobnych.....	82
4.3.1. Rodzaje cięć.....	83
4.3.2. Terminy cięcia	86
4.3.3. Technika cięcia.....	88
4.3.4. Cięcie żywopłotów.....	91
4.4. Zabezpieczanie ran	93
4.5. Zabezpieczanie uszkodzeń.....	96
4.5.1. Pielęgnowanie ubytków drewna	96
4.5.2. Wzmacnianie mechaniczne drzew	97
4.6. Odchwaszczanie.....	99
4.7. Ściółkowanie	100
4.8. Zabezpieczanie drzew i krzewów na zimę	101
4.9. Kontrola stanu drzew i krzewów	103
4.9.1. Kontrola stanu roślin	103
4.9.2. Kontrola stanu podłoża	104
5. Zabezpieczanie drzew podczas prac budowlanych i remontowych.....	106
5.1. Zabezpieczanie części nadziemnej	106
5.2. Zabezpieczanie części podziemnej	107

ROZDZIAŁ II. ZAKŁADANIE I PIELĘGNACJA TRAWNIKÓW

<i>(Krzysztof Gadomski)</i>	116
1. Wiadomości wstępne.....	116
1.1. Rodzaje trawników	118
1.2. Projektowanie trawnika.....	122
2. Gleba i jej właściwości.....	125
3. Odwadnianie	127
4. Trawy	132
4.1. Budowa traw.....	132
4.2. Biologia traw	133
4.3. Charakterystyka gatunków traw	135
4.3.1. Charakterystyka traw należących do grupy I	136
4.3.2. Charakterystyka traw należących do grupy II	137
4.3.3. Charakterystyka traw należących do grupy III.....	139
5. Materiał siewny.....	141
6. Dobór gatunków i odmian traw do obsiewu trawników	142
7. Mieszanki trawnikowe.....	144
8. Dawki siewu	147
9. Zakładanie trawników metodą z siewu	148
9.1. Przygotowanie gleby pod trawnik	148

9.2. Trawniki sportowe i rekreacyjne	151
9.3. Trawniki na skarpach	152
9.4. Trawniki na parkingach	153
9.5. Wysiew nasion	154
9.5.1. Przygotowanie podłoża do siewu	154
9.5.2. Termin siewu	155
9.5.3. Sposoby wysiewu nasion	155
9.5.4. Głębokość siewu	158
10. Zakładanie trawników przez darniowanie.....	161
10.1. Układanie darni	162
11. Pielęgnacja trawników.....	163
11.1. Pielęgnacja trawnika w pierwszym roku po założeniu	163
11.2. Koszenie trawnika	164
11.2.1. Przygotowanie trawnika do koszenia.....	164
11.2.2. Postępowanie ze skoszoną trawą	166
11.2.3. Typy kosiarek	167
11.3. Przewietrzanie podłoża	169
11.3.1. Aeracja powierzchniowa – wertykulacja.....	169
11.3.2. Aeracja wglębna	170
11.4. Piaskowanie	171
11.5. Wałowanie	171
11.6. Podlewanie	172
11.7. Nawożenie	173
11.7.1. Nawozy mineralne	173
11.7.2. Nawozy organiczne.....	175
11.8. Wapnowanie	175
11.9. Problemy występujące podczas eksploatacji trawników.....	176
11.9.1. Choroby grzybowe.....	176
11.9.2. Szkodniki.....	177
11.9.3. Chwasty – rośliny niepożądane	178
11.10. Renowacje trawników.....	180
12. Zakładanie łąki kwietnej	182
13. Zastosowanie roślin okrywowych	186

ROZDZIAŁ III. ZAKŁADANIE I PIELEGNACJA KWIETNIKÓW, RABAT I OGRODÓW SPECJALNYCH (Edyta Gadomska).....

1. Opracowanie projektów wykonawczych dla kwietników sezonowych i rabat bylinowych	195
2. Dobór materiału roślinnego i odległości sadzenia podczas projektowania kwietników, rabat i ogrodów specjalnych	198
2.1. Kwietniki sezonowe	198
2.2. Rabaty bylinowe	199
2.3. Ogrody specjalne	203
2.3.1. Ogrody roślin wodnych, bagiennych i przybrzeżnych.....	203
2.3.2. Wrzosowiska	205

2.3.3. Ogrody ziołowe	206
2.3.4. Ogrody monokulturowe	206
2.3.5. Ogrody traw	207
2.3.6. Ogrody skalne i alpinaria	208
2.3.7. Nasadzenia w pojemnikach.....	209
3. Zakładanie i pielęgnacja kwietników sezonowych, rabat bylinowych i ogrodów specjalnych	210
3.1. Kwietniki sezonowe	210
3.2. Rabaty bylinowe	216
3.3. Ogrody specjalne	221
3.3.1. Ogrody roślin wodnych i przybrzeżnych	221
3.3.2. Wrzosowiska	223
3.3.3. Ogrody monokulturowe – rabaty i ogrody różane	230
3.3.4. Ogrody ziołowe	243
3.3.5. Ogrody traw	246
3.3.6. Ogrody skalne i alpinaria	247
4. Nasadzenia i pielęgnacja roślin w pojemnikach.....	249

ROZDZIAŁ IV. DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA I ODBIÓR ROBÓT

<i>(Edyta Gadomska)</i>	251
-------------------------------	-----

BIBLIOIGRAFIA	255
----------------------------	-----